

ΑΥΧΕΝΙΚΗ ΜΟΙΡΑ ΣΠΟΝΔΥΛΙΚΗΣ ΣΤΗΛΗΣ

Εκφυλιστική Νόσος του Αυχένα

ΑΥΧΕΝΙΚΗ ΔΙΣΚΟΠΑΘΕΙΑ - ΣΠΟΝΔΥΛΩΣΗ (ΣΤΕΝΩΣΗ)

ΑΥΧΕΝΙΚΗ ΡΙΖΟΠΑΘΕΙΑ ή ΜΥΕΛΟΠΑΘΕΙΑ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

Εισαγωγή

Η **ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ** των παθήσεων της Αυχενικής Μοίρας της Σπονδυλικής Στήλης (ΑΜΣΣ) βασίζεται στην ορθή προεγχειρητική αξιολόγηση της **ΦΥΣΗΣ** και της **ΘΕΣΗΣ** της βλάβης με τη βοήθεια:

- της Κλινικής Νευρολογικής Εξέτασης από τον ειδικό,
- της Ακτινολογικής Εξέτασης (υψηλής ευκρίνειας απεικόνιση με Μαγνητική Τομογραφία) και
- του Ηλεκτροφυσιολογικού Έλεγχου από ειδικό νευρολόγο.

Ειδικότερα σε ότι αφορά στη δισκοπάθεια ή στένωση ή σπονδύλωση μεγάλη σημασία έχουν:

- η διάρκεια της ριζοπάθειας (πόνος-ευρήματα περιφερικού νευρικού συστήματος) ή μυελοπάθειας (ευρήματα από τα 4 άκρα δηλ το κεντρικό νευρικό σύστημα ή τον νωτιαίο μυελό)
- η ηλικία και
- το ιστορικό νοσημάτων που πιθανόν να συμβάλουν στην κλινική εικόνα (αγγειοπάθειες, διαβήτης).

Κατά συνέπεια η απόφαση για χειρουργική αντιμετώπιση:

- στη μεν ριζοπάθεια (αυχeno-ωμο-βραχιόνιος νευραλγία χωρίς ή με κινητικά-ριζιτικά ευρήματα) συναποφασίζεται με τον πάσχοντα,
- στη δε μυελοπάθεια εφόσον τα κλινικά ευρήματα προκαλούν δυσχέρεια στις λεπτές κινήσεις των χεριών και στη βάρδιση (έντονη σπαστικότητα ή αστάθεια) είναι επιβεβλημένη και άμεση.

Η χειρουργική προσπέλαση και τεχνική έχει δυο στόχους:

- την αντιμετώπιση (αποσυμπίεση) της στένωσης, κατά συνέπεια την απελευθέρωση των νευρικών δομών και
- τη σταθεροποίηση ή σπονδυλοδεσία προκειμένου να υπάρξει ταχεία κινητοποίηση του/της ασθενούς.

Η σύγχρονη χειρουργική της ΑΜΣΣ βασίζεται:

- στην εμπειρία του ειδικού χειρουργού
- στο χειρουργικό μικροσκόπιο,
- στις μικροχειρουργικές τεχνικές,
- στον χειρουργικό εξοπλισμό (διπολική διαθερμία, τροχός υψηλής ταχύτητας-drill, μικροεργαλεία, ειδικοί διαστολείς),
- στα εμφυτεύματα και υλικά σταθεροποίησης/σπονδυλοδεσίας
- στον εγχειρητικό ακτινολογικό έλεγχο.

Τέλος, η Φυσική Ιατρική παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην ταχεία ανάρρωση (αποφυγή επιπλοκών) και τη μακρόχρονη αποκατάσταση των νευρολογικών διαταραχών.

Είδη Χειρουργικής Αντιμετώπισης

Το κύριο κριτήριο για την επιλογή του είδους της χειρουργικής προσπέλασης και τεχνικής είναι η συσχέτιση των κλινικό-απεικονιστικών ευρημάτων.

- **Ριζοπάθεια.** Σε περιπτώσεις εστιακής (τοπικής) στένωσης-δισκοπάθειας του μεσοσπονδύλιου τρήματος (από δισκάκι υλικό με ή χωρίς οστεοφύτου) που προκαλεί ωμο-βραχιαλγία και δυσαισθησίες με ή χωρίς αντικειμενικά ριζίτικα ευρήματα, επιλέγεται η μικροδισκεκτομή-μικροοστεοφυτεκτομή με **πρόσθια αυχενική προσπέλαση-σταθεροποίηση** με ειδικό εμφύτευμα (συνθετικό κλωβό) και υδροξυαπατίτη. Η περαιτέρω κοχλίωση μεταλλικής πλάκας στα άνωθεν και κάτωθεν σπονδυλικά σώματα αποφασίζεται κυρίως από την συνύπαρξη ή μη προεγχειρητικής αστάθειας-ολίσθησης στο συγκεκριμένο μεσοσπονδύλιο διάστημα. Κατά κανόνα και ειδικότερα στις νεότερες ηλικίες δεν απαιτείται η τοποθέτηση πλακάς, δεδομένου ότι η σπονδυλοδεσία δυνατόν να προκαλέσει μελλοντική φθορά στον υπερκείμενο μεσοσπονδύλιο δίσκο εξαιτίας της ανισομερούς κατανομής της φόρτισης (τα δυο υποκείμενα «δεμένα» σώματα κινούνται εναντι του ενός υπερκείμενου).
- **Μυελοπάθεια.** Στους πασχοντες από μυελοπάθεια το κριτήριο επιλογής της προσπέλασης σχετίζεται με την κατευθυνση της στένωσης-συμπίεσης του νωτιαίου μυελου. Η συνηθέστερη στένωση προέρχεται από τη χρόνια εκφυλισή και οστεοφυτώση του μεσοσπονδύλιου δίσκου και την επακολουθη προσθια πίεση του νωτιαίου μυελου. Κατά συνέπεια η επεμβαση εκλογής είναι η **πρόσθια αυχενική προσπέλαση αποσυμπιέσει-σταθεροποίηση**. Στόχος της χειρουργικής προσπέλασης και τεχνικής είναι, η δια της προσθιας τραχηλικής οδου, εκτομή του προβαλλοντος δισκικού υλικου, των οστεοφυτων και του οπισθίου επιμηκούς συνδεσμου. Σε σπανιότερες περιπτώσεις η στένωση αφορά τις οπισθίες δομές του σπονδυλικού σωληνα (υπερτροφικός ωχρος συνδεσμος και οστεοφυτώση του σπονδυλικού τοξου-πεταλου). Η καταλληλη επεμβαση σε αυτες τις περιπτώσεις είναι η **οπισθια προσπέλαση με πεταλεκτομη**. Σε πολύ σπανιες καταστασεις η στένωση είναι συγκεντρικη οποτε απαιτείται συνδυασμος προσθιας και οπισθιας χειρουργικής αντιμετώπισης σε μια ή δυο χειρουργικές συνεδρίες. Αντίθετως,

η συνυπαρξη στένωσης σε περισσότερο του ενός επιπεδων που προκαλει ριζιοπαθεια ή μυελοπάθεια είναι σχετικά συχνη. Στις περιπτώσεις αυτές έχει μεγάλη σημασία η κλινικό-απεικονιστική συσχέτιση που θα δώσει τη δυνατότητα στον χειρουργο να αποφασίσει σε αποσυμπιέσει περισσότερων του ενός επιπεδου.

Αποτελέσματα - Προσδοκίες

Η χειρουργική αντιμετώπιση της αυχενικής μοίρας της σπονδυλικής στήλης θεωρείται γενικώς μια ασφαλής και επιτυχημένη επεμβαση με πολύ ελαχιστο κινδυνο επιπλοκών (< 3 %) και υψηλο ποσοστο επιτυχίας (95 %).

Ο κυριος στοχος είναι θεραπεία του αλγους (ωμο-βραχιαλγια), η βαθμιαια ανακτηση της μυικής ισχυος, της ισορροπίας και της αισθητικότητας, με ταυτοχρονη υποχωρηση της σπαστικότητας.

Σπανιες επιπλοκες της επεμβασης είναι το βραγχος («βραχναδα» της φωνης), η δυσκαταποσια, η μετατοπιση των υλικων, η επιμολυνση και το αιματωμα του χειρουργικου τραυματο, καθως και η τρωση (κακωση-τραυματισμος) της νευρικής ρίζας, του νωτιαιου μυελου, ενός μεγαλου αγγειου (κοινη καρωτιδα ή σπονδυλικη αρτηρια), του οισοφαγου ή της τραχειας ή του συμπαθητικου πλεγματος.